

Aktiviteten i det norske valuta- og derivatmarkedet i april 2016

Hvert tredje år siden 1989 har Norges Bank foretatt en undersøkelse av aktiviteten i det norske valutamarkedet i samarbeid med Bank for International Settlements (BIS). Årets undersøkelse er den tiende i rekken. Tall fra april 2016 viser at den gjennomsnittlige daglige omsetningen i det norske valutamarkedet¹ nær doblet seg til i overkant av 40 milliarder amerikanske dollar fra april 2013. Målt i norske kroner økte den gjennomsnittlige daglige omsetningen fra 124 milliarder kroner til 333 milliarder kroner i samme periode. Ifølge foreløpige tall fra BIS hadde rapportørbankene i den norske undersøkelsen en markedsandel på 0,6 prosent av det globale valutamarkedet i april 2016, opp fra 0,3 prosent i april 2013.

Den gjennomsnittlige daglige omsetningen i det norske markedet for OTC rentederivater var 4 milliarder amerikanske dollar i april 2016 mot 6 milliarder amerikanske dollar i april 2013, en nedgang på 36 prosent. Omsetningen i fremtidige renteavtaler viste et fall på 53,4 prosent, mens omsetningen i rentebytteavtaler var om lag uendret fra april 2013 til april 2016. Det ble ikke registrert noen omsetning i renteopsjoner i april 2016. Målt i norske kroner falt den gjennomsnittlige daglige omsetningen fra 33 milliarder kroner til 30 milliarder kroner i samme periode. Ifølge foreløpige tall fra BIS hadde rapportørbankene i den norske undersøkelsen en markedsandel på 0,1 prosent av det globale markedet for rentederivater i april 2016, ned fra 0,2 prosent i april 2013.

Bakgrunn for undersøkelsen

Deltakelse i BIS-undersøkelsen er frivillig. I 2016 deltok syv av ni forespurte banker og det anslås at om lag 80 prosent av aktiviteten i det norske markedet er dekket. Til sammenlikning deltok åtte banker i tilsvarende undersøkelse i 2013. Et av formålene med undersøkelsen er at handlene skal registreres i det landet hvor handlerommet er geografisk plassert, uavhengig av om handelen gjøres i navnet til hovedkontoret utenfor Norge eller i eget navn. Samtidig med at Norges Bank foretok sin undersøkelse ble tilsvarende undersøkelse gjennomført i regi av Bank for International Settlements (BIS) i 51 andre land. Omsetningstall fra denne undersøkelsen publiseres samtidig på BIS sin hjemmeside og i de landene som har deltatt i undersøkelsen. Det er anslått at over 1200 finansinstitusjoner deltok på verdensbasis. Formålet med undersøkelsen er å innhente omfattende og konsistent informasjon om aktiviteten i valuta- og derivatmarkedet. Opplysningene bidrar til at sentralbanker, myndigheter og markedsdeltakere kan se hvordan aktiviteten i markedene endrer seg over tid.

I de første årene (1989, 1992 og 1995) omfattet undersøkelsen kun omsetningen i valutamarkedet. Fra 1998 omfatter undersøkelsen også aktiviteten i derivatmarkedet utenom børs, det såkalte "over the counter"-markedet (OTC). Undersøkelsen omfatter ikke derivater som handles på børs.

I tillegg til omsetningsundersøkelsen i april 2016 ble det gjennomført en separat undersøkelse i regi av BIS av utestående kontrakter ved utgangen av juni 2016. BIS planlegger å offentliggjøre en mer detaljert rapport om undersøkelsene i november 2016.

---

¹ Omfatter omsetningen i spotmarkedet, kjøp/salg av valuta på termin (outright), valutaswapper, valutabytteavtaler (basisswapper) og valutaopsjoner.

Rapportørbankene ble i undersøkelsen spurt om trender i omsetningen. Oppfatningen var at omsetningen i valuta- og derivatmarkedene var stabil det siste halvåret forut for undersøkelsen. Omsetningen i april 2016 ble også rapportert å være normal.

Fra 2010 begynte BIS å inkludere valutaopsjoner og valutabytteavtaler (basisswapper) i omsetningsundersøkelsen for valutamarkedet. De historiske tabellene i denne rapporten er justert i henhold til dette.

Omsetningen i det norske valutamarkedet²

1. Fordeling på transaksjonstype

Tabell 1 viser valutaomsetningen i de seks siste BIS-undersøkelsene fra april 2001 til april 2016. Etter å ha vist en nedgang de siste undersøkelsene, økte den gjennomsnittlige daglige omsetningen i det norske valutamarkedet med 87,4 prosent, fra 21,6 milliarder dollar i april 2013 til 40,5 milliarder dollar i april 2016. Den totale omsetningen i spottransaksjoner og valutaterminforretninger økte med henholdsvis 393,9 prosent og 43,6 prosent fra april 2013 til april 2016, mens omsetningen i valutabytteavtaler (basisswapper) falt med 53,9 prosent i samme periode. Noe av den markerte økningen i valutaomsetningen skyldes at en rapportørbank har forbedret sin bearbeiding av datagrunnlaget. Som andel av total omsetning økte spottransaksjoner fra 12,8 prosent til 33,7 prosent, mens andelen for valutaterminforretninger falt fra 85,9 prosent til 65,8 prosent i perioden fra april 2013 til april 2016, se figur 1. Valutabytteavtaler (basisswapper) og valutaopsjoner utgjør i likhet med tidligere kun en liten andel av den samlede omsetningen.

Til sammenlikning viser foreløpige tall fra BIS at den daglige omsetningen i det globale valutamarkedet falt med om lag 5 prosent fra april 2013 til april 2016. Gjennomsnittlig daglig omsetning falt i perioden fra 5,4 billioner amerikanske dollar til 5,1 billioner amerikanske dollar. Markedsandelen for norske kroner steg fra 1,4 prosent av den globale omsetningen til 1,7 prosent.

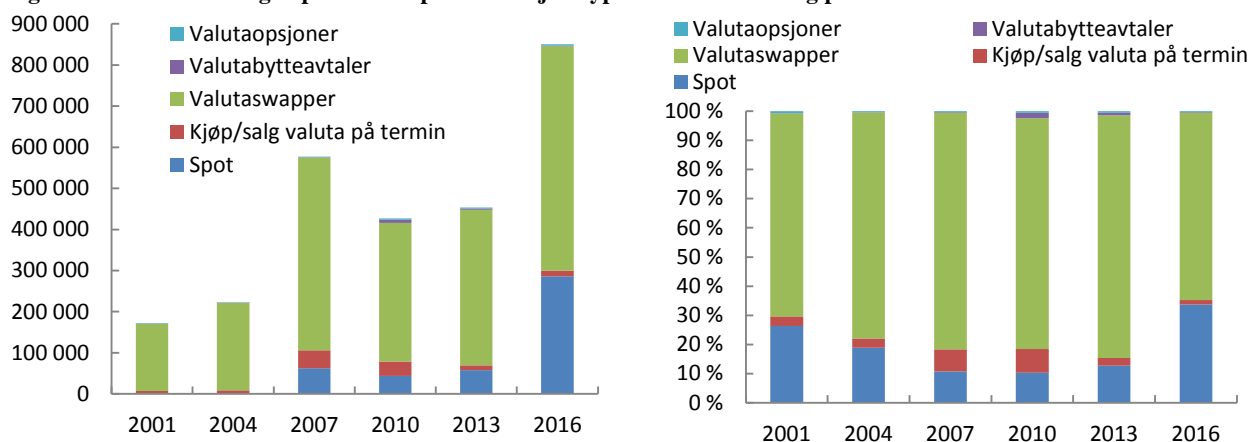
Tabell 1: Valutaomsetning i april fordelt på transaksjonstype. Millioner USD og NOK.

Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Spot	61 541	51 920	62 291	44 050	57 956	286 233
Valutaterminforretninger	169 893	221 492	512 242	372 017	389 616	559 546
- Kjøp/salg valuta på termin	7 454	8 720	43 544	34 652	11 668	13 747
- Valutaswapper	162 439	212 772	468 698	337 365	377 948	545 799
Valutabytteavtaler (basisswapper)	300	312	969	7 771	3 423	1 578
Valutaopsjoner	1 726	938	1 966	2 717	2 700	2 674
Total USD millioner	233 460	274 662	577 468	426 555	453 694	850 032
Antall bankdager i april	18	19	18	19	21	21
Gj.snitt pr. bankdag (USD mill.)	12 970	14 456	32 081	22 450	21 605	40 478
Månedsgjennomsnitt USD/NOK	9,09	6,92	6,00	5,92	5,79	8,22
Total NOK millioner	2 103 735	1 892 011	3 447 198	2 434 026	2 611 173	6 987 263
Gj.snitt pr. bankdag (NOK mill.)	117 897	100 035	192 489	131 369	124 342	332 726

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang. Omsetningstall for valutamarkedet omfatter spot, kjøp/salg av valuta på termin, valutaswapper, valutabytteavtaler (basisswapper) og valutaopsjoner. Valutabytteavtaler er inkludert i tall for terminmarkedet forut for 2001.

² Bakerst i notatet er det vedlagt flere utfyllende tabeller

Figur 1: Valutaomsetning i april fordelt på transaksjonstype. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

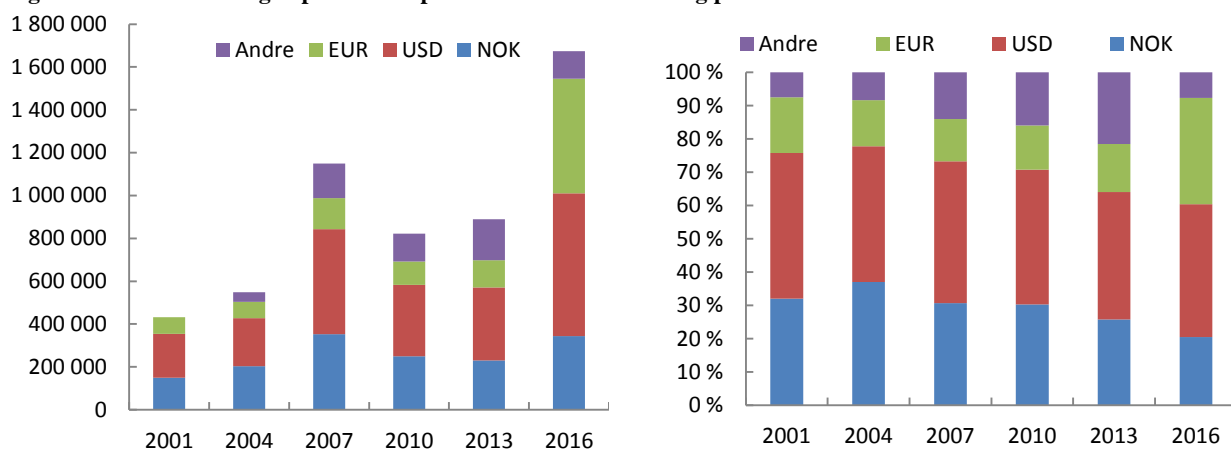

Den betydelige økningen av omsetningen i spot- og terminmarkedet har i stor grad bidratt til doblingen av den daglige valutaomsetningen i det norske markedet. Den gjennomsnittlige daglige omsetningen i spotmarkedet steg til 13,6 milliarder amerikanske dollar i april 2016 fra 2,8 milliarder i april 2013.³ Til sammenligning viser tall fra BIS at omsetningen i det globale spotmarkedet falt med om lag 19 prosent. Den gjennomsnittlige daglige omsetningen i det norske valutaterminmarkedet var på 26,6 milliarder amerikanske dollar i april 2016, opp fra 18,6 milliarder i april 2013. Oppgangen i omsetningen i valutaterminmarkedet skyldes i stor grad økt omsetning i valutaswapper, som fortsatt utgjør den klart største andelen av de samlede valutaterminforretningene. Tall fra BIS viser at det også var en oppgang i omsetningen i det globale valutaterminmarkedet.

2. Valutafordeling i det norske valutamarkedet

Amerikanske dollars andel av omsetningen i det norske valutamarkedet økte fra 38,3 prosent i april 2013 til 39,9 prosent i april 2016, se figur 2. Andelen norske kroner falt fra 25,8 til 20,5 prosent i samme periode, mens den prosentvise andelen for euro viste en markert oppgang fra 14,4 til 31,9 prosent. Den prosentvise andelen for andre valutaer falt i perioden fra 21,5 prosent til 7,7 prosent. De viktigste valutaene her var svenske kroner og sveitsiske franc, med en andel av totalomsetningen på henholdsvis 2,5 og 2,1 prosent.

Figur 2: Valutaomsetning i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

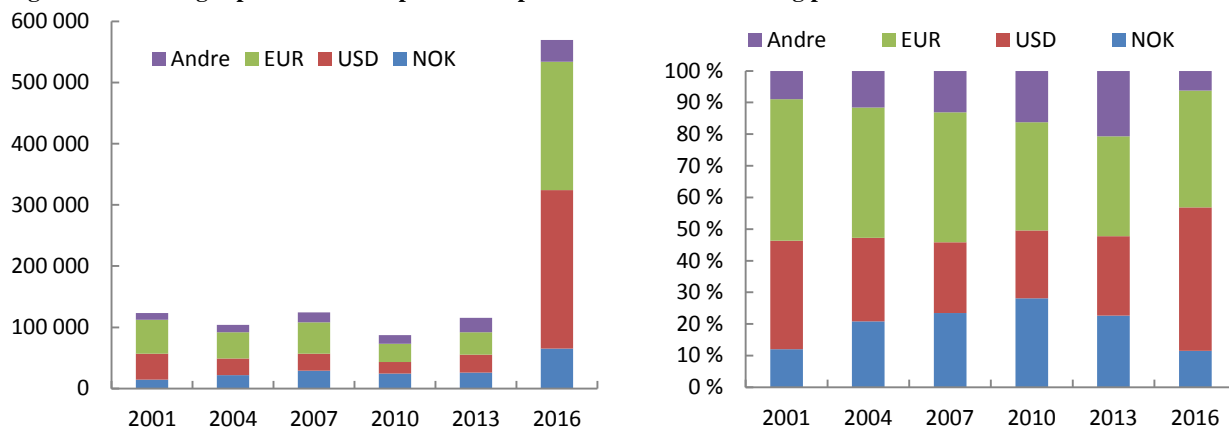

³ Se vedlegg, tabell V1

3. Valutafordeling i spotmarkedet

I spotmarkedet falt den prosentvise andelen for norske kroner fra 22,6 prosent i april 2013 til 11,5 prosent i april 2016, mens andelen for amerikanske dollar steg fra 25,1 prosent til 45,4 prosent, se figur 3. Euro har vist en fallende andel i de siste undersøkelsene, men økte fra 31,5 prosent i april 2013 til 36,9 prosent i april 2016. Den prosentvise andelen for andre valutaer har vist en økende trend fra april 2001, men falt fra 20,7 prosent i april 2013 til 6,2 prosent i april 2016.

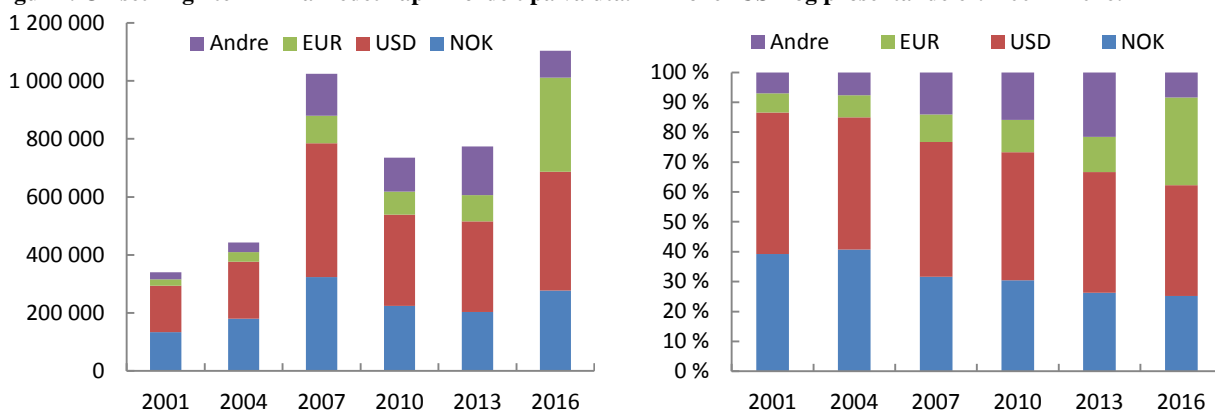
Figur 3: Omsetning i spotmarkedet i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

4. Valutafordeling i terminmarkedet

I valutaterminmarkedet, som inkluderer valutaswapper og kjøp/salg av valuta på termin (outright), var amerikanske dollar involvert i 37,1 prosent av handlene i april 2016, se figur 4. Amerikanske dollar har en høy markedsandel ettersom prisingen i valutaswapmarkedet i stor grad er basert på pengemarkedsrentene på dollar. Trenden siden 2007 har imidlertid vært en avtakende andel dollar og en økende andel euro. Omsetningen i euro økte fra 11,8 prosent i 2013 til 29,4 prosent i 2016. Andelen for norske kroner har falt siden april 2004. Fra april 2013 til april 2016 falt andelen fra 26,3 til 25,2 prosent. Andelen for andre valutaer falt markert i samme periode.

Figur 4: Omsetning i terminmarkedet i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

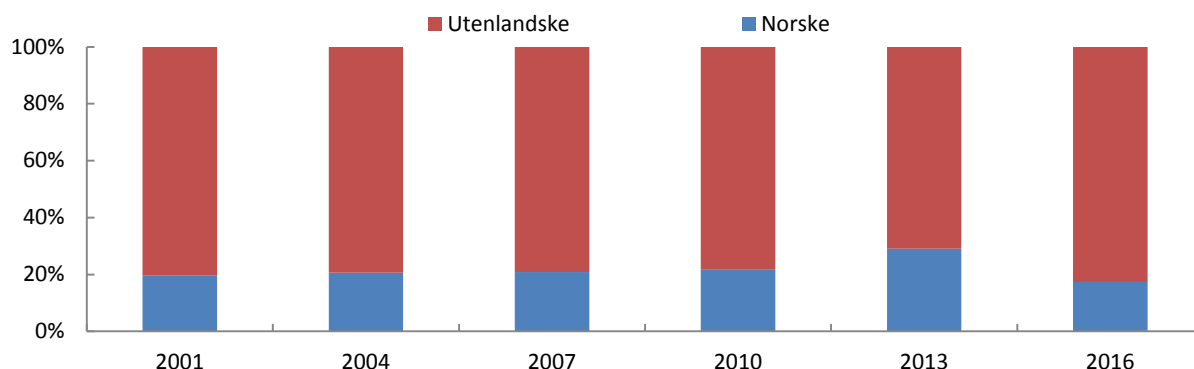

5. Motpartsfordeling i valutamarkedet

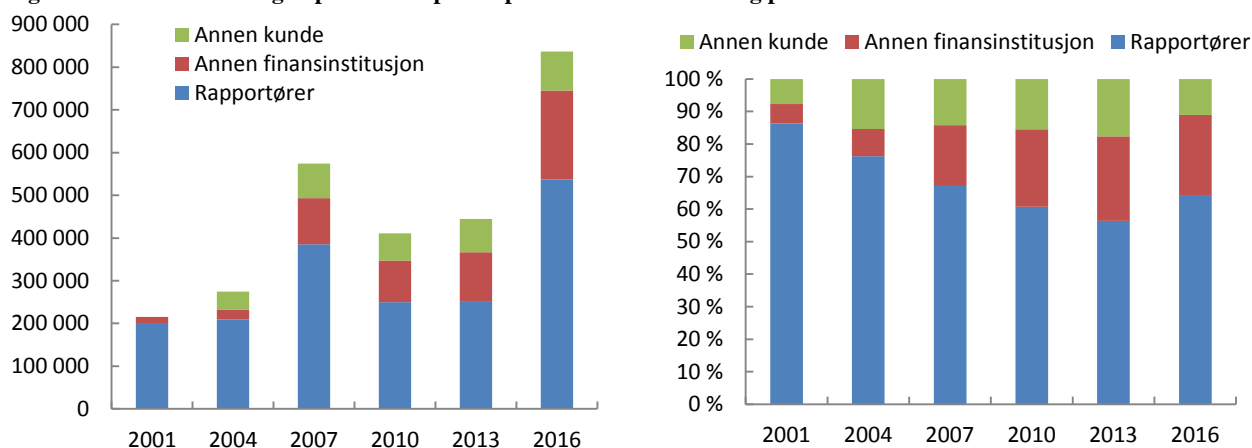
I undersøkelsen blir rapportørbankene bedt om å klassifisere motparten etter kategoriene rapportører, annen finansinstitusjon og annen kunde, samt om motparten er norsk eller utenlandsk. Handel med rapportører som andel av total omsetning har falt de siste undersøkelsene, men steg fra 56,4 prosent i april 2013 til 64,1 prosent i april 2016. Andelen handel med andre finansinstitusjoner har lenge økt,

men falt fra 26,0 prosent i april 2013 til 24,9 prosent i april 2016, se figur 5b.⁴ Andelen handel til rapportører i det norske valutamarkedet med utlandet har vist en fallende tendens siden 2001, men økte i april 2016 til 82,6 prosent fra 70,9 prosent i april 2013, se figur 5a.

Figur 5a: Valutaomsetning i april fordelt på norske og utenlandske aktører. Prosentandeler. 2001 – 2016.

Figur 5b: Valutaomsetning i april fordelt på motparter. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

I april 2013 ble de deltagende bankene for første gang bedt om å gi en nærmere klassifisering av kategorien andre finansinstitusjoner. Tabell 2 viser at blant andre finansinstitusjoner utgjorde handel med ikke-rapportør banker (både norske og utenlandske) den klart største andelen. Fra april 2013 til april 2016 økte andelen fra 17,7 til 20,9 prosent.⁵ Institusjonelle investorers valutahandel falt derimot fra 7,8 prosent til 3,6 prosent i samme periode. Hedgefond og foretak som handler med egen bok, samt statlige finansielle institusjoner utgjorde en svært liten andel av valutaomsetningen.

Tabell 2: Valutaomsetning i april – detaljert fordeling for andre finansinstitusjoner (totalt for norske og utenlandske). Millioner USD og prosentandeler.

Motpart	2013	Andel	2016	Andel
Annen finansinstitusjon	115 777	26,0 %	208 394	24,9 %
- ikke-rapportør banker	78 526	17,7 %	174 486	20,9 %
- institusjonelle investorer	34 685	7,8 %	29 756	3,6 %
- Hedgefond og firma som handler med egen bok	1	0,0 %	2 618	0,3 %
- statlige finansielle institusjoner	2 394	0,5 %	955	0,1 %
- andre	1	0,0 %	576	0,1 %
- uallokert	170	0,0 %	0	0,0 %

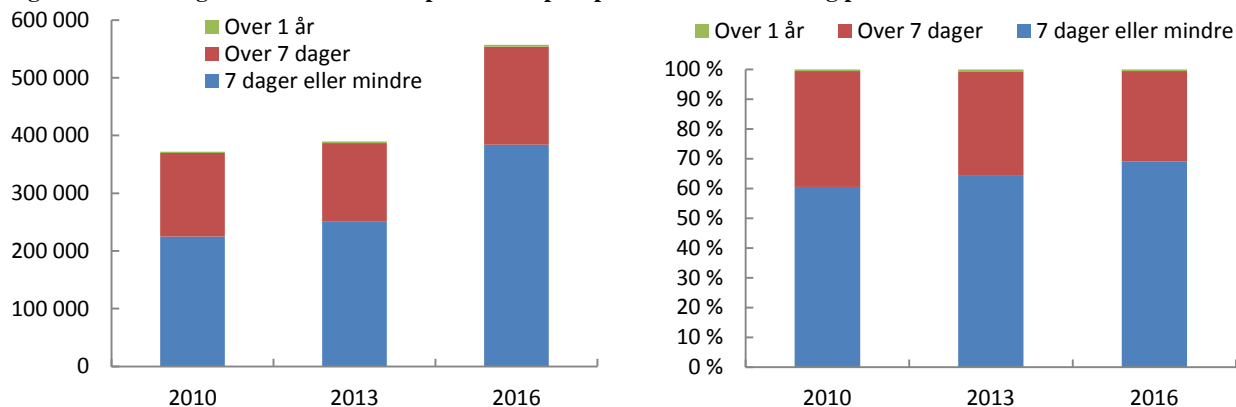
⁴ I figur 5b skilles det ikke mellom norske og utenlandske aktører.

⁵ Prosentandelen er beregnet som andel av total valutaomsetning.

6. Løpetidsfordeling i terminmarkedet

Størstedelen av valutaterminkontraktene har en løpetid på 7 dager eller kortere. Fra april 2013 til april 2016 økte andelen fra 64,5 til 69,0 prosent, se figur 6. Andelen kontrakter med løpetid mellom syv dager og ett år falt fra 34,8 prosent 30,4 prosent, mens andelen kontrakter med løpetid over ett år holdt seg marginalt over null.

Figur 6: Omsetning i terminmarkedet i april fordelt på løpetid. Millioner USD og prosentandeler. 2010 – 2016.

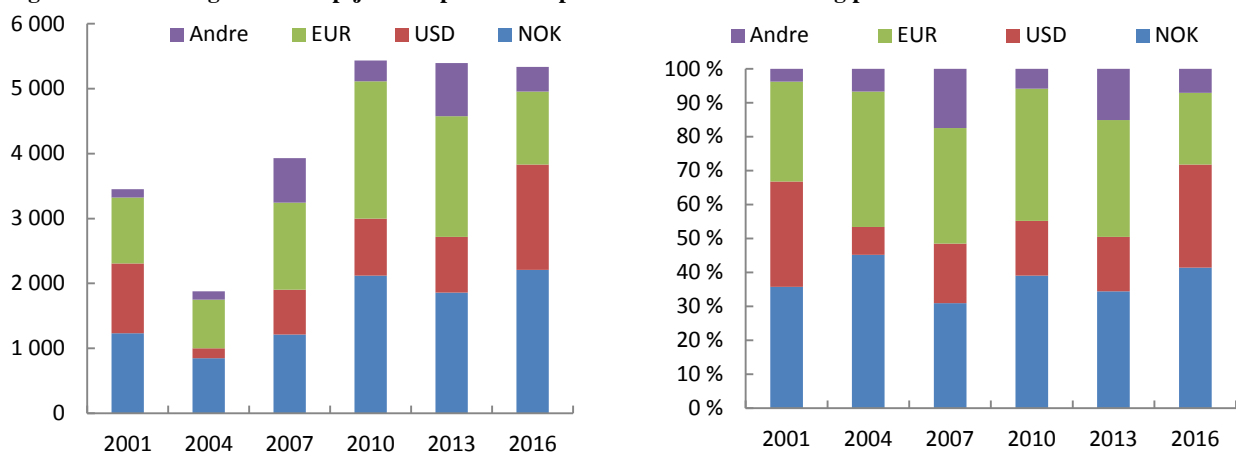

7. Valutafordeling i markedet for valutaoppsjoner og valutabytteavtaler (basisswapper)

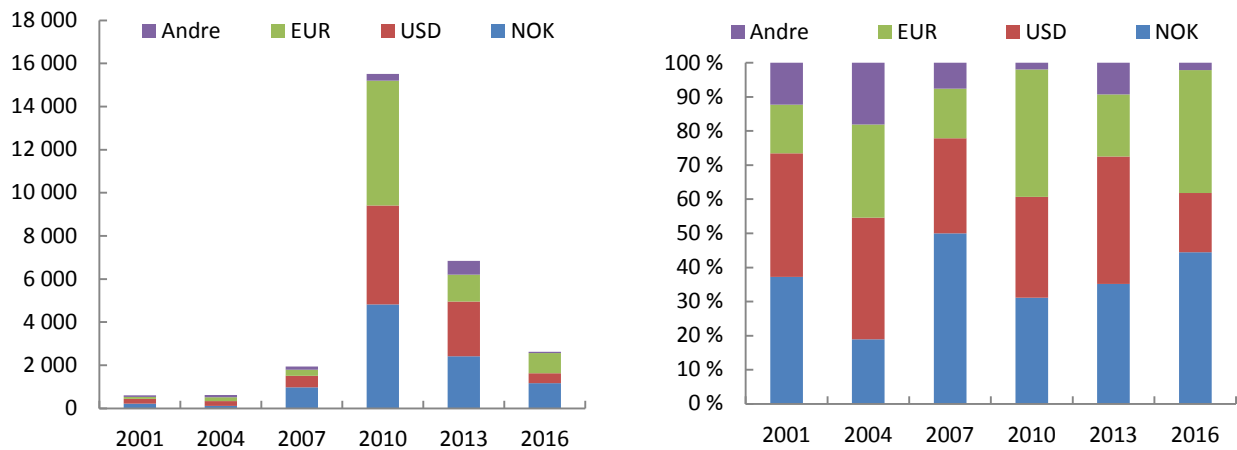
Norske kroner var involvert i 41,4 prosent av omsetningen av valutaoppsjoner i april 2016, mot 34,4 prosent av omsetningen i april 2013, se figur 7a. Andelen for amerikanske dollar økte markert fra 16,0 prosent til 30,4 prosent i samme periode. Andelen for euro falt fra 34,4 prosent til 21,1 prosent. Også andelen andre valutaer falt, fra 15,1 prosent til 7,1 prosent.

I markedet for valutabytteavtaler (basisswapper) økte norske kroner og euro sin andel fra april 2013 til april 2016, til henholdsvis 44,4 prosent og 36,0 prosent, se figur 7b. Andelen for amerikanske dollar og andre valutaer falt til henholdsvis 17,4 prosent og 2,1 prosent i samme periode.

Figur 7a: Omsetning av valutaoppsjoner i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

Figur 7b: Omsetning av valutabytteavtaler i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

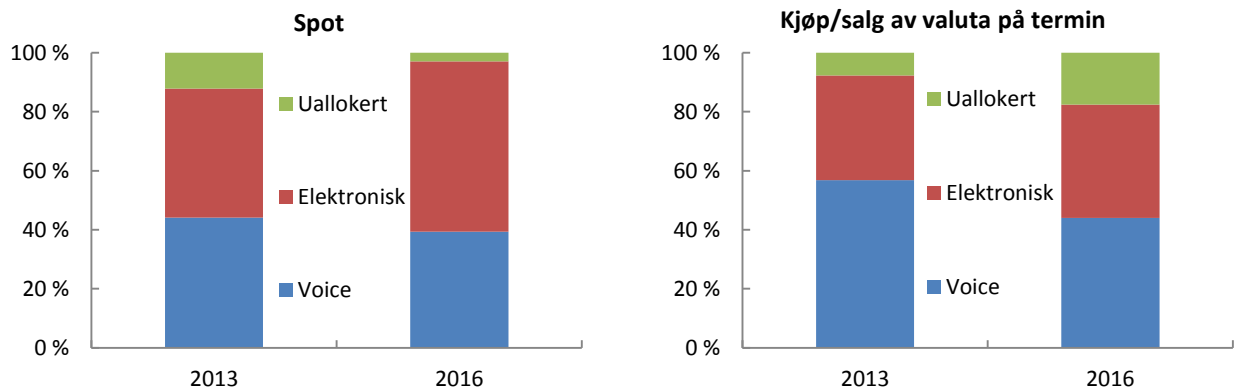

8. Fordeling på markedsplasser

I april 2013 ble klassifiseringen av markedsplasser revidert noe fra tidligere undersøkelser. Som følge av dette er det vanskelig å sammenlikne med tall fra før undersøkelsen i april 2013.

Andelen av valutaomsetningen i spotmarkedet som ble gjort på elektroniske handleplattformer har økt fra 43,7 prosent i april 2013 til 57,8 prosent i 2016, se figur 8. Andelen kjøp/salg av valuta på termin som ble gjort elektronisk har også økt, fra 35,5 prosent til 38,4 prosent. Andelen av omsetningen som gjøres via telefon (voice) har falt både for spothandler og kjøp/salg av valuta på termin, til henholdsvis 39,3 prosent og 44,0 prosent.

Figur 8: Omsetning i april i spotmarkedet og for kjøp/salg av valuta på termin fordelt på markedsplasser. ¹⁾ Prosentandeler. 2013 – 2016.

1) «Voice» omfatter handler som er gjort via telefon. Indirekte «voice»-handler tilsier handler som er gjort på telefon via en tredjepart eller «voice»-broker, mens direkte «voice»-handler er utenom tredjepart.

Omsetningen i det norske markedet for OTC rentederivater

1. Fordeling på transaksjonstype

Totalomsetningen av OTC rentederivater i det norske markedet i april 2016 var på 76 milliarder amerikanske dollar mot 119 milliarder amerikanske dollar i april 2013, en nedgang på 35,7 prosent. Nedgangen er særlig drevet av lavere omsetning av fremtidige renteavtaler (FRA). Omsetningen i rentebytteavtalene er om lag på samme nivå som i 2013, etter å vært midlertidig drevet opp av økte handler mellom en rapportørbank og et heleid datterselskap i 2010. Den gjennomsnittlige daglige omsetningen var 3,6 milliarder amerikanske dollar, ned fra 5,7 milliarder amerikanske dollar i 2013. Dette er den laveste daglige omsetningen for OTC rentederivater siden 2001. For både FRAer og rentebytteavtaler var den daglige omsetningen under 2 milliarder amerikanske dollar i april 2016.

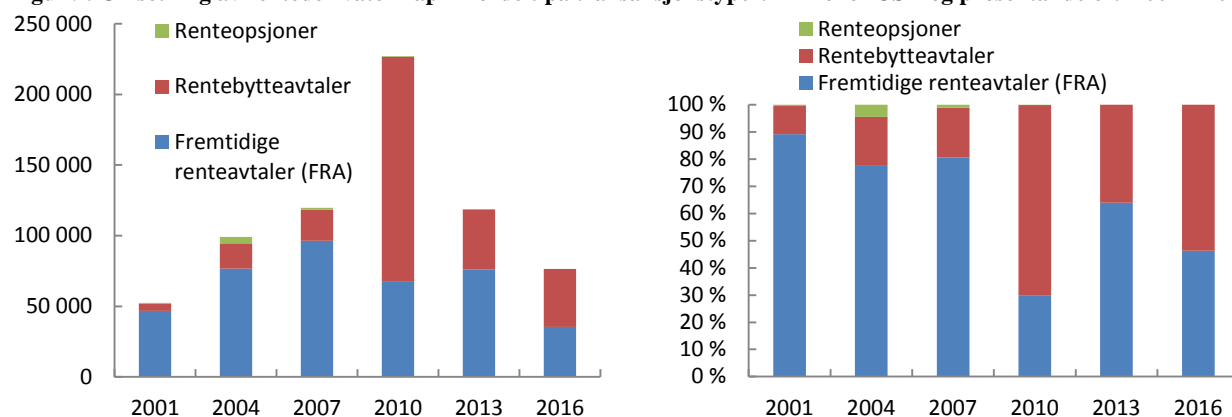
Som andel av total omsetning har FRAer falt markert fra 63,9 prosent i april 2013 til 46,3 prosent i april 2016, mens andelen for rentebytteavtaler har økt fra 36,0 prosent til 53,7 prosent i samme periode, se figur 9. Mens omsetningen i FRAer og rentebytteavtaler hver utgjør om lag halvparten av den totale omsetningen, er det i april 2016 ikke blitt rapportert om noen omsetning i renteopsjoner. Dette er i tråd med tidligere års undersøkelser, hvor renteopsjoner siden 2004 har hatt en stadig lavere omsetning.

Tabell 3: Omsetning av rentederivater i april fordelt på transaksjonstype, millioner USD og NOK.

Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Fremtidige renteavtaler (FRA)	46 629	76 708	96 425	67 845	75 874	35 354
Rentebytteavtaler	5 422	17 800	21 896	158 855	42 754	41 007
Renteopsjoner	277	4 513	1 324	348	50	0
Total USD millioner	52 328	99 021	119 645	227 048	118 679	76 361
Gj.snitt pr. bankdag (USD mill.)	2 907	5 212	6 736	11 950	5 651	3 636
Total NOK millioner	475 662	685 225	717 870	1 344 124	687 150	627 689
Gj.snitt pr. bankdag (NOK mill.)	26 426	36 064	39 882	70 743	32 721	29 890

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang.

Figur 9: Omsetning av rentederivater i april fordelt på transaksjonstyper. Millioner USD og prosentandeler. 2001 – 2016.

2. Fordeling på valuta

Norske kroner var involvert i 61,1 prosent av omsetningen av rentederivater i april 2016 mot 80,3 prosent i april 2013, se tabell 4. Nedgangen for norske kroner har vært særlig stor innen rentebytteavtaler. Den totale andelen for norske kroner har falt i de siste tre undersøkelsene, mens andelen for amerikanske dollar har steget. Samlet sett har andelen av omsetningen av rentederivater for norske kroner og amerikanske dollar vært om lag uendret i april 2013 og april 2016, slik at andelen av omsetningen til euro og andre valutaer også har vært samlet sett om lag den samme i april 2016 som i april 2013.

Tabell 4: Omsetning av rentederivater i april fordelt på valuta og transaksjonstype. Millioner USD og prosentandeler.

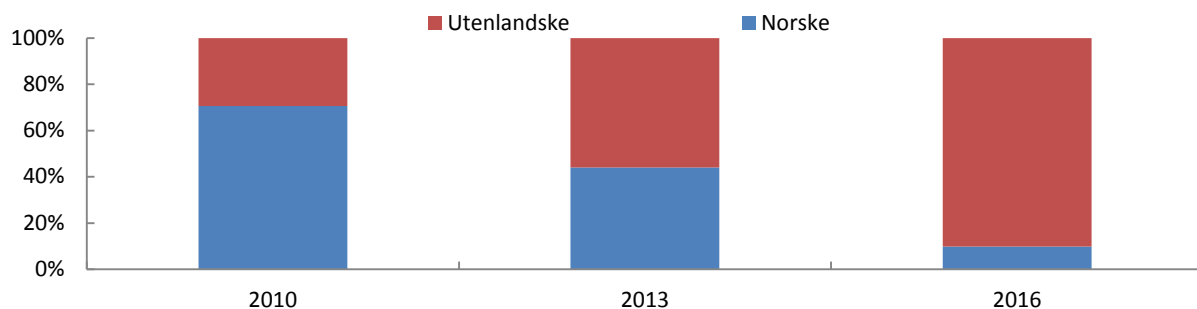
Fremtidige renteavtaler (FRA)	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
NOK	66 595	98,2 %	73 296	96,6 %	33 864	95,8 %
USD	1 250	1,8 %	-	0 %	-	0,0 %
EUR	-	-	594	0,8 %	-	0,0 %
Andre valutaer	-	-	1 985	2,6 %	1 490	4,2 %
Total	67 845	100,0 %	75 874	100,0 %	35 354	100,0 %
Rentebytteavtaler	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
NOK	148 259	93,3 %	21 941	51,3 %	12 811	31,2 %
USD	6 930	4,4 %	13 308	31,1 %	24 132	58,8 %
EUR	2 871	1,8 %	6 307	14,8 %	3 463	8,4 %
Andre valutaer	795	0,5 %	1 198	2,8 %	602	1,5 %
Total	158 855	100,0 %	42 754	100,0 %	41 007	100,0 %
Opsjoner	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
NOK	348	100,0 %	28	56,0 %	-	0,0 %
USD	-	-	-	-	-	0,0 %
EUR	-	-	22	44,0 %	-	0,0 %
Andre valutaer	-	-	-	-	-	0,0 %
Total	348	100,0 %	50	100,0 %	-	0,0 %
Rentederivater totalt	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
NOK	215 202	94,8 %	95 265	80,3 %	46 674	61,1 %
USD	8 180	3,6 %	13 308	11,2 %	24 132	31,6 %
EUR	2 871	1,3 %	6 923	5,8 %	3 463	4,5 %
Andre valutaer	795	0,3 %	3 183	2,7 %	2 092	2,7 %
Total	227 048	100,0 %	118 679	100,0 %	76 361	100,0 %

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang.

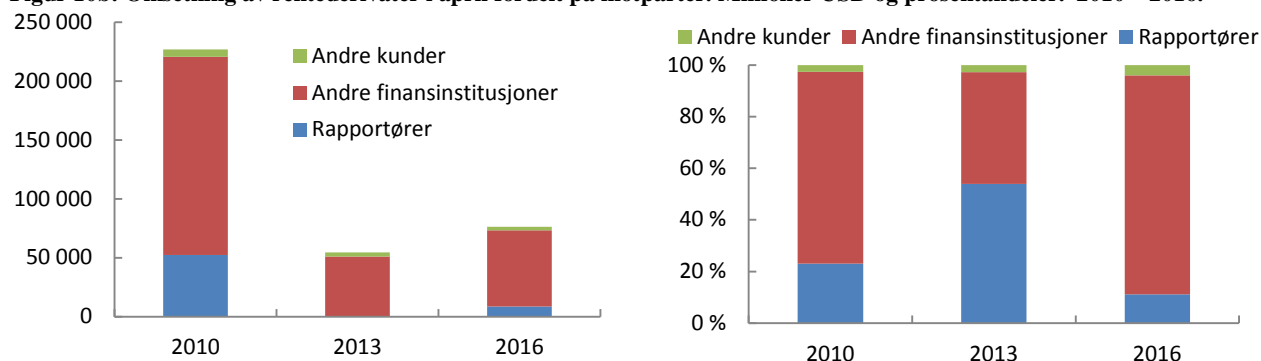
3. Motpartsfordeling i markedet for OTC rentederivater

Norske aktører har redusert sin andel av omsetningen i markedet for rentederivater fra 44,1 prosent i april 2013 til 9,9 prosent i april 2016, se figur 10. I april 2010 var andelen 70,6 prosent. Nedgangen blant norske aktører omfatter både rapportører og andre finansinstitusjoner, mens den har økt litt for andre kunder. Andelen handler med utenlandske aktører steg fra 55,9 prosent i april 2013 til 90,1 prosent i april 2016. I april 2016 var 2,0 prosent av det samlede transaksjonsvolumet for rentederivater knyttet til handel med kunder utenfor finansiell sektor mot 1,4 prosent i april 2013.

Figur 10a: Omsetning av rentederivater i april fordelt på norske og utenlandske aktører. Prosentandeler. 2010 – 2016.

Figur 10b: Omsetning av rentederivater i april fordelt på motparter. Millioner USD og prosentandeler. 2010 – 2016.

Vedlegg

Valutamarkedet

Tabell V.1: Valutaomsetning i april fordelt på transaksjonstyper. Millioner USD og prosentandeler.

Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Spot	3 419	2 733	3 460	2 318	2 760	13 630
Valutaterminforretninger	9 438	11 658	28 458	19 580	18 553	26 645
- Kjøp/salg av valuta på termin	414	459	2 419	1 823	556	655
- Valutaswapper	9 024	11 199	26 039	17 756	17 998	25 990
Valutabytteavtaler (basisswapper)	17	16	54	409	163	75
Valutaopsjoner	96	49	109	143	129	127
Total	12 970	14 456	32 081	22 450	21 605	40 478
Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Spot	26,4 %	18,9 %	10,8 %	10,3%	12,8%	33,7%
Valutaterminforretninger	72,8 %	80,7 %	88,7 %	87,2%	85,9%	65,8%
- Kjøp/salg av valuta på termin	3,2 %	3,2 %	7,5 %	8,1%	2,6%	1,6%
- Valutaswapper	69,6 %	77,5 %	81,2 %	79,1%	83,3%	64,2%
Valutabytteavtaler (basisswapper)	0,1 %	0,1 %	0,2 %	1,8%	0,8%	0,2%
Valutaopsjoner	0,7 %	0,3 %	0,3 %	0,6%	0,6%	0,3%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%	100,0%

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang. Omsetningstall for valutamarkedet omfatter spot, kjøp/salg av valuta på termin, valutaswapper, valutabytteavtaler (basisswapper) og valutaopsjoner. Valutabytteavtaler er inkludert i tall for terminmarkedet forut for 2001.

Tabell V.2: Valutaomsetning i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler.

Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	149 231	202 772	353 115	248 995	229 703	343 183
USD	204 358	224 011	489 567	333 222	340 881	667 797
EUR	77 880	76 198	145 295	109 462	127 835	534 160
Andre	34 832	45 720	161 089	130 627	191 314	128 215
Total	466 301	548 701	1 149 066	822 306	889 733	1 673 355
Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	32,0 %	37,0 %	30,7 %	30,3 %	25,8%	20,5%
USD	43,8 %	40,8 %	42,6 %	40,5 %	38,3%	39,9%
EUR	16,7 %	13,9 %	12,7 %	13,3 %	14,4%	31,9%
Andre	7,5 %	8,3 %	14,0 %	15,9 %	21,5%	7,7%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%	100,0%

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang, men totalomsetningen innebærer dobbelttelling da det i enhver valutaforretning inngår to valutastorter.

Tabell V.3: Omsetning i spotmarkedet i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler.

Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	14 740	21 556	29 263	24 551	26 191	65 362
USD	42 309	27 400	27 745	18 786	29 019	258 827
EUR	55 009	42 791	51 212	29 788	36 467	210 057
Andre	11 025	12 094	16 362	14 123	23 995	35 494
Total	123 083	103 841	124 582	87 248	115 671	569 741
Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	12,0 %	20,8 %	23,5 %	28,1 %	22,6 %	11,5%
USD	34,4 %	26,4 %	22,3 %	21,5 %	25,1 %	45,4%
EUR	44,7 %	41,2 %	41,1 %	34,2 %	31,5 %	36,9%
Andre	9,0 %	11,6 %	13,1 %	16,2 %	20,7 %	6,2%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang, men totalomsetningen innebærer dobbelttelling da det i enhver valutaforretning inngår to valutaer, som begge er med i oversikten.

Tabell V.4: Omsetning i terminmarkedet i april fordelt på valuta (inkluderer kjøp/salg av valuta på termin og valutaswapper). Millioner USD og prosentandeler.

Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	133 267	180 369	323 852	224 444	203 512	277 821
USD	160 975	196 456	461 646	314 436	311 862	408 969
EUR	21 857	32 658	94 084	79 674	91 368	324 103
Andre	23 687	33 501	144 902	116 504	167 319	92 721
Total	339 786	442 985	1 024 484	735 058	774 062	1 103 614
Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	39,2 %	40,7 %	31,6 %	30,5 %	26,3%	25,2%
USD	47,4 %	44,3 %	45,1 %	42,8 %	40,3%	37,1%
EUR	6,4 %	7,4 %	9,2 %	10,8 %	11,8%	29,4%
Andre	7,0 %	7,6 %	14,1 %	15,9 %	21,6%	8,4%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%	100,0%

Handler mellom rapportører er målt kun én gang, men totalomsetningen innebærer dobbelttelling da det i enhver valutaforretning inngår to valutaer, som begge er med. Tall fra før 2004 inkluderer tall for valutabytteavtaler (basiswapper).

Tabell V.5: Valutaomsetning i april fordelt på motparter. Millioner USD og prosentandeler.

Motpart	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Rapportører	201 207	209 279	385 625	249 543	250 728	536 616
- norske	19 242	6 376	3 103	4 914	2 705	6 365
- utenlandske	181 965	202 903	382 522	244 629	248 023	530 251
Annen finansinstitusjon	14 087	22 713	107 648	97 667	115 777	208 394
- norske	9 880	15 089	43 202	29 032	64 247	79 678
- utenlandske	4 207	7 624	64 446	68 635	51 530	128 715
Annen kunde	17 859	42 360	81 260	63 942	78 361	91 668
- norske	16 834	35 092	73 326	56 117	65 562	59 783
- utenlandske	1 024	7 268	7 934	7 825	15 799	31 886
Total	233 152	274 352	574 533	411 152	444 866	836 678
- norske	45 956	56 558	119 631	90 063	129 514	145 826
- utenlandske	187 196	217 794	454 902	321 089	315 352	690 853
Motpart	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Rapportører	86,3 %	76,3 %	67,1 %	60,7 %	56,4 %	64,1 %
- norske	8,3 %	2,3 %	0,5 %	1,2 %	0,6 %	0,8 %
- utenlandske	78,0 %	74,0 %	66,6 %	59,5 %	55,8 %	63,4 %
Annen finansinstitusjon	6,0 %	8,3 %	18,7 %	23,8 %	26,0 %	24,9 %
- norske	4,2 %	5,5 %	7,5 %	7,1 %	14,4 %	9,4 %
- utenlandske	1,8 %	2,8 %	11,2 %	16,7 %	11,6 %	15,4 %
Annen kunde	7,7 %	15,4 %	14,2 %	15,5 %	17,6 %	11,0 %
- norske	7,2 %	12,8 %	12,8 %	13,6 %	14,1 %	7,1 %
- utenlandske	0,4 %	2,6 %	1,4 %	1,9 %	3,6 %	3,8 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
- norske	19,7 %	20,6 %	20,8 %	21,9 %	29,1 %	17,4 %
- utenlandske	80,3 %	79,4 %	79,2 %	78,1 %	70,9 %	82,6 %

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang. Tall før 2007 inkluderer valutabytteavtaler (basiswapper).

Tabell V.6: Omsetning i terminmarkedet i april fordelt på løpetid. Millioner USD og prosentandeler.

Løpetid	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
7 dager eller mindre	225 091	60,5 %	251 382	64,5%	384 352	69,0%
Over 7 dager	144 832	38,9 %	135 412	34,8%	169 662	30,4%
Over 1 år	2 050	0,6 %	2 820	0,7%	3 281	0,6%
Total	371 973	100,0 %	389 614	100,0%	557 295	100,0%

Ikke korrigeret for dobbelttelling mellom norske rapportører.

Tabell V.7.a: Omsetning av valutaopsjoner i april fordelt på valuta. Millioner USD og prosentandeler.

Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	1 234	848	1 213	2 119	1 857	2 207
USD	1 075	155	691	881	862	1 624
EUR	1 014	749	1 338	2 114	1 858	1 124
Andre	130	125	690	320	817	380
Total	3 453	1 876	3 932	5 434	5 393	5 334
Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	35,7 %	45,2 %	30,9 %	39,0 %	34,4 %	41,4%
USD	31,1 %	8,2 %	17,6 %	16,2 %	16,0 %	30,4%
EUR	29,4 %	39,9 %	34,0 %	38,9 %	34,4 %	21,1%
Andre	3,8 %	6,7 %	17,5 %	5,9 %	15,1 %	7,1%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%

Tabell V.7.b: Omsetning av valutabytteavtaler (basisswapper) i april fordelt på valuta. Millioner USD og Prosentandeler.

Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	223	118	969	4 827	2 411	1 165
USD	218	223	541	4 585	2 549	457
EUR	85	170	280	5 798	1 246	943
Andre	74	113	148	300	633	55
Total	600	624	1 938	15 510	6 833	2 620
Valuta	2001	2004	2007	2010	2013	2016
NOK	37,2 %	18,9 %	50,0 %	31,1 %	35,2 %	44,4%
USD	36,3 %	35,7 %	27,9 %	29,6 %	37,3 %	17,4%
EUR	14,2 %	27,3 %	14,5 %	37,4 %	18,2 %	36,0%
Andre	12,3 %	18,1 %	7,6 %	1,9 %	9,3 %	2,1%
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang, men totalomsetningen innebærer dobbelttelling da det i enhver valutaforretning inngår to valutaer, som begge er med.

Tabell V.8: Valutaomsetning i april 2016 fordelt på markedsplasser. Millioner USD og prosentandeler.

	Voice ¹		Elektronisk ²					Uallokert
	Direkte	Indirekte	Direkte		Indirekte			
	Direkte	Indirekte	Enkelt bank platform ³	Andre	Reuters Matching/EBS	«Dark pools»	Andre komm. nettverk	
Spot	81 753	30 578	6 912	805	154 688	0	414	8 305
Kjøp/salg av valuta på termin	5 999	44	668	2 488	0	0	2 123	2 420
Valutaswapper	184 983	52 836	17 355	3 547	142 729	0	1	130 670
Valutabytteavtaler (basisswapper)	282	1 196	100	0	0	0	0	0
Valutaopsjoner	324	1 783	341	227	0	0	0	0
Totalt	273 341	86 436	25 376	7 067	297 417	0	18 988	141 395
	Voice ¹		Elektronisk ²					Uallokert
	Direkte	Indirekte	Direkte		Indirekte			
	Direkte	Indirekte	Enkelt bank platform ³	Andre	Reuters Matching/EBS	«Dark pools»	Andre komm. nettverk	
Spot	28,6 %	10,7 %	2,4 %	0,3 %	54,0 %	0,0 %	1,1 %	2,9 %
Kjøp/salg av valuta på termin	43,7 %	0,3 %	4,9 %	18,1 %	0,0 %	0,0 %	15,4 %	17,6 %
Valutaswapper	33,9 %	9,7 %	3,2 %	0,6 %	26,2 %	0,0 %	2,5 %	23,9 %
Valutabytteavtaler (basisswapper)	17,9 %	75,8 %	6,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,3 %
Valutaopsjoner	12,1 %	66,7 %	12,7 %	8,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	27,5 %
Totalt	32,2 %	10,2 %	3,0 %	0,8 %	35,0 %	0,0 %	2,2 %	16,6 %

1) «Voice» omfatter handler som er gjort via telefon. Indirekte «voice»-handler tilsier handler som er gjort på telefon via en tredjepart eller «voice»-broker, mens direkte «voice»-handler er utenom tredjepart.

2) Indirekte elektroniske handler tilsier handler gjort på en elektronisk handleplattform via en tredjepart, mens direkte elektroniske handler er utenom tredjepart.

3) Enkelt bank plattform tilsier elektroniske handleplattformer som eies og opereres av en bank. Kilde: Norges Bank

Rentederivater

Tabell V.9: Omsetning av rentederivater i april fordelt på transaksjonstyper. Millioner USD og prosentandeler.

Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Fremtidige renteavtaler (FRA)	2 591	4 037	5 357	3 571	3 613	1 684
Rentebytteavtaler	301	937	1 216	8 361	2 036	1 953
Renteopsjoner	15	238	74	18	2	0
Total	2 907	5 212	6 647	11 950	5 651	3 636
Transaksjonstype	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Fremtidige renteavtaler (FRA)	89,1 %	77,5 %	80,6 %	29,9 %	63,9 %	46,3 %
Rentebytteavtaler	10,4 %	18,0 %	18,3 %	70,0 %	36,0 %	53,7 %
Renteopsjoner	0,5 %	4,5 %	1,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Handler mellom norske rapportører er målt kun én gang.

Tabell V.10: Omsetning av rentederivater i april fordelt på motparter. Millioner USD og prosentandeler.

Motpart	2010	Andel	2013	Andel	2016	Andel
Rapportører	52 353	23,1 %	64 090	27,0 %	8 544	5,6 %
- norske	5 399	2,4 %	23 636	10,0 %	1 632	1,1 %
- utenlandske	46 954	20,7 %	40 454	17,0 %	6 913	4,5 %
Andre finansinstitusjoner	168 494	74,4 %	51 157	21,6 %	64 808	42,4 %
- norske	148 949	65,6 %	26 695	11,2 %	3 024	2,0 %
- utenlandske	19 545	8,6 %	24 461	10,3 %	61 784	40,5 %
Andre kunder	6 201	2,7 %	3 432	1,4 %	3 009	2,0 %
- norske	5 863	2,6 %	2 049	0,9 %	2 912	1,9 %
- utenlandske	338	0,1 %	1 383	0,6 %	98	0,1 %
Totalt	227 048	100,0 %	237 358	100,0 %	152 722	100,0 %
- norske	160 211	70,6 %	104 761	44,1 %	15 135	9,9 %
- utenlandske	66 837	29,4 %	132 597	55,9 %	137 588	90,1 %

Handler mellom norske rapportører er kun målt én gang.